

Вступ

Актуальність теми. Верстати з ЧПУ (числове програмне управління) досить поширені на даний момент. Їх популярність зобов'язана в першу чергу завдяки їх універсальності та широкому використанню. Якщо, наприклад, на звичайному станку-автоматі радянського зразку можливо виробити n -у кількість деталей, то на верстаті з ЧПУ в 3, а то і в 5 разів більше. Все завдяки автоматизації процесу та поліпшеній праці оператора. Особливо привабливо виглядає можливість автоматизації процесу: для початку обробки, необхідна лише програма, написана на N-code (G-code). Наприклад, якщо на верстаті-автоматі необхідно втручання оператора, для зміни інструменту, слідкуванням за температурою шпинделя та ріжучих інструментів, то на верстаті-автоматі все це керується в автоматичному режимі, завдяки датчикам.

Мета і задачі досліджень. Аналіз та модернізація системи позиційного електроприводу, які широко використовуються в верстатах з ЧПУ. Автоматизований електропривод (АЕП) є одним з основних конструктивних елементів металоріжучих верстатів, і його роль в сучасному верстатобудуванні надзвичайно велика. Підвищення технічного рівня металорізальних верстатів в першу чергу пов'язана з вдосконаленням характеристик і розширенням функціональних можливостей комплектуючих електроприводів. Успіхи розвитку верстатного електроприводу привели до корінної зміни конструкції верстатів, їх електрообладнання та систем управління.

Об'єктом дослідження є система позиційного електроприводу фрезерно-розточувального верстату моделі 6М612Ф4-20.

Предметом дослідження є системи керування електроприводом фрезерно-розточувального верстату, його математична модель та регулятори.

Практичне значення одержаних результатів. Результати роботи, можливо використовувати в наступних випадках:

- 1) При необхідності модернізації верстату, а саме:
  - А) модернізація робочого стола;
  - Б) модернізація шпинделя;
  - В) можливість інтеграції додаткової віссі (для, наприклад, можливості циліндричної обробки деталі);
- 2) Самостійне дослідження системи позиційного електроприводу верстатів з ЧПУ.

Новизна одержаних результатів. Використовується модульна система SIMUDRIVE 611D. Завдяки модульній конструкції системи приводів, можуть бути реалізовані конфігурації приводів з практично будь-якою кількістю вісей або головних шпинделів.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення було розглянуто в курсі лекцій «Керування автоматичними технологічними системами», XIV всеукраїнській науковій конференції «Наукові розробки молоді на сучасному етапі» (м. Київ, 2017 р.).

Публікації. За результатами роботи, було опубліковано статтю.

Обсяг роботи складає приблизно 100 сторінок. В роботі основну увагу виділено на: Аналітичний огляд верстатів з ЧПУ, вибір верстату та розрахунок параметрів двигуна, синтез системи цифрового керування електроприводу стола, характеристика системи SIMODRIVE 611D.